

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO
12.03.2013

Asia EHDOTUS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VESIHUOLTOLAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISESTA (MMM039:00/2008)

Lausunto

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry (SVYL) haluaa antaa lausuntonsa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi vesihuoltolainsäädännön muuttamisesta (MMM039:00/2008), vaikka ei ole saanut virallista lausuntopyyntöä asiasta.

SVYL ja sen alueelliset jäsenyhdistykset vastaavat yli 200 jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailuista. Lukumääräisesti vielä suuremman määrän muodostavat TSL:n mukaiset talousvesitarkkailut ja yhdistykset ovat osallistuneet myös erityistilannesuunnitteluun sekä pohjavesien suojelun edistämiseen laatimalla mm. pohjavesien suojelusuunnitelmia. SVYL jäsenyhdistyksineen on toiminut aktiivisesti myös haja-asutuksen jätevesien käsittelyn edistämiseksi vaikuttamalla valtakunnallisten ohjeistusten ja lainsäädännön kehittämiseen, toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, kouluttamalla suunnittelijoita, tuottamalla neuvonta- ja koulutusmateriaalia sekä tiedottamalla ja antamalla kiinteistökohtaista neuvontaa (www.vesiensuojelu.fi/jatevesi). Yhdistykset ovat olleet mukana myös hulevesien luonnonmukaisen hallinnan edistämässä ja jätevesiohitusten vähentämishankkeissa. Vesihuoltolainsäädäntö vaikuttaa siten laajasti yhdistysten toimintakenttään ja yhdistyksillä on vaikutusta lainsäädännön soveltamiseen.

SVYL:n näkemyksen mukaan esityksen yleisperustelut ovat hyviä ja perustuvat sekä käytännön kokemuksiin että useisiin taustaselvityksiin. Asiakirjoista ei kuitenkaan selviä muutosehdotuksen yhteys ympäristönsuojelulain (YSL) uudistukseen, jossa on yhteneväisyyksiä mm. valtioneuvoston asetuksenantovaltuudesta yhdyskuntajätevesien johtamisessa ja käsittelyssä.

Seuraavassa on käsitelty lakiehdotuksia kohdittain. Vesihuoltolain muutosehdotuksen soveltamisalassa 2§ on huomioitu lainsäädäntökokonaisuus huleveden käsittelystä. Hulevesiä käsitellään myös kohdassa 17§ sekä laajemmin maankäyttö- ja rakennuslain muutosehdotuksessa. Hulevesien osalta SVYL toteaa, että muutoksissa on huolehdittava, että mm. lupien puitteissa vastuulliset toimijat pystyvät vaikuttamaan sekä hulevesien että jätevesien määrään ja siten myös niiden käsittelyn tehokkuuteen. Jätevesien puhdistuksen keskittyessä yhdyskuntapuhdistamoilla ei ole aina mahdollisuuksia vaikuttaa tärkeisiin verkostosaneerauksiin. Vesihuoltolain kohdassa 17§a toisessa momentissa käytetään termiä asianmukaisesti, jota ei kylläkään tarkenneta. SVYL pitää tärkeänä, että hulevesien johtaminen jätevesiverkostoon on ratkaisu, jota käytetään vain tilanteissa, joissa käytäntö on jo vakiintunut (esim. kaupunkien vanhat keskusta-alueet historiallisine rakennuksineen) ja jätevedenpuhdistamon kapasiteetti on riittävä.

Maankäyttö- ja rakennuslain hulevesiä koskevissa 103 b §:ssä on esitetty varsinaiset hulevesien hallinnan tavoitteet. SVYL:n mielestä tavoitteissa tulisi esittää määrällisen hallinnan lisäksi hulevesien käsittelyä laadun parantamiseksi. Hulevesisuunnitelmia laadittaessa tulee huolehtia myös niiden ajantasaisuudesta, koska tiivistyvä rakentaminen on

johtanut paikoin hulevesihaittojen kasvuun ja haitallisiin vaikutuksiin vastaanottavissa vesistöissä ja pienissä uomissa.

Vesihuoltolain muutosehdotuksen 5§:ssä käsitellään vesihuollon kehittämissuunnitelmia, joita SVYL:n näkemyksen mukaan tulisi hyödyntää entistä laajemmin sekä koko kunnan alueella että yli kuntarajojen. Haja-asutuksen vesihuolto tulee käsitellä suunnitelmissa entistä paremmin. Suunnitelmien päivitettävyyden on myös tärkeää, koska ne ovat käytännön työkaluja kunnissa. Edellä mainittuja kehittämissuunnitelman tavoitteita tukee lakiesitys yhteistyöstä ja kuulemisesta. Positiivista on, että lakiehdotukseen kehittämissuunnitelmasta sisältyy myös täsmennetty aikataulu sekä toiminta-alueen supistuminen.

Muutosehdotuksen kohdassa 8§ toiminta-alueen määrittelemisessä tulisi myös huomioida alueen kiinteistöjen kiinnostus muodostaa verkosto ja siten toiminta-alue. Tämä on erityisen tärkeää perustettaessa vesihuolto-osuuskuntia. Kiinteistöjen kuuleminen tulisi toteuttaa kiinteistöille lähettävillä tiedonannoilla. Näin vältetään seuraavassa kappaleessa (kohta 10§) käsitellyt hyväksytyt mutta toimimattomat toiminta-alueet.

Kiinteistön liittämistä verkostoon on täsmennetty kohdassa 10§, siten että se sisältää perusteita jolloin kiinteistöä ei tarvitse liittää verkostoon. Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen on vastaavasti käsitelty erikseen kohdassa 11§. Tämä jako selkeyttää perusteita liittymiselle. Yleisenä perusteena ”liittymättömyydelle” esitetään asianmukaisesti järjestettyä vesihuoltoa. Esityksessä tämä on kuitenkin sidottu hyväksytyyn toiminta-alueeseen. SVYL muistuttaa, että toiminta-alueita on hyväksytty huolimatta, että aikataulu verkoston rakentamisesta on epäselvä. Tämä ristiriita tulisi poistaa esityksestä korostamalla toimivaa järjestelmää. Tähän kohtaan 10§ liittyy myös siirtymäsäännös 31.12.2018 saakka (muutosehdotuksen viimeinen kohta). SVYL esittää, että siirtymäsäännöksen on sisällytettävä myös kriteeri verkoston toteuttamisesta kuten jo rakennettu runkoviemäri. Tässä kohdin tulee huomioida myös, etteivät verkostoon liittymisen kustannukset saa ylittää YSL:n mukaisten kiinteistökohtaisten ratkaisujen kustannuksia. Siten siirtymäsäännöstä tulisi täsmentää ja täydentää olemassa olevalla infralla sekä YSL:n mukaisesti toimivan kiinteistökohtaisen ratkaisun kustannuksilla. Toinen vaihtoehto on lyhentää tai poistaa esitetty siirtymäaika.

Kohdassa 10§ esitetään, että vapaa-ajan asunnon ei tarvitse liittyä viemäriverkostoon, jos kiinteistöllä ei ole vesikäymälää. Tämän tuleekin olla riittävä peruste, mutta SVYL esittää, että sama ehto tulee päteä myös haja-asutusalueen vakituiseen asuntoon. Vähävetinen käymälä tulisi myös rinnastaa kuivakäymälään. Perusteena esitykselle on se, että ympäristön ja terveyden kannalta suositeltavin ratkaisu on pesuvesien ja käymäläjätteen pitäminen ja käsittelemien erillään. Lainsäädäntömuutoksilla tulee tukea kuiva- ja vähävetisten käymälöiden käytön lisäämistä huolimatta, että kyseessä on vesihuoltolain uudistaminen. On myös huomattava, että vapaa-ajan ja vakituisen asumisen raja on muuttunut kiinteistön käytön ja sen myötä ympäristökuormituksen kannalta häilyvämmäksi. Lainsäädännön ja etenkin sen muutosten on kannustettava myös vakituisia asuntoja toimimaan ekologisesti, paikallisesti ja kestävästi.

Vesihuoltolain muutosehdotuksen yhtenä osa-alueena ovat säädökset varautumisesta erityistilanteisiin (15§a). Uudistuksen tavoitteena tulisi selkeämmin olla eri lainsäätöpohjalta olevien suunnitelmien yhteensovittaminen. Positiivista että tavoitteena on termien vähentäminen erityistilannesuunnitelmaksi. Sen lisäksi suunnitelmien sisältöä ja laatimistapaa tulisi ohjata kohti yhtä tiivistä suunnitelmaa, jolla vastattaisiin sekä lainsäädännön

että käytännön toimijoiden tarpeisiin. SVYL muistuttaa, että suunnitelmilla ei edistetä varautumista vaan niiden hyödyntämisellä.

Vesihuollon tietojärjestelmän osalta (20§e) SVYL muistuttaa, että on huolehdittava siitä, että järjestelmän kustannukset ovat suhteessa saatavaan hyötyyn. SVYL esittää, että tarkoitukseen on suunnattava myös valtionhallinnon resursseja.

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry

Jukka Koski-Vähälä
Toiminnanjohtaja, MMT